

Kohdaten ja kohdentaen

Vamos 2. aste –hankkeessa kehitetty toimintamalli

Eveliina Rantanen

Diakonissa-
laitos

Vamos 2. aste – opintoihin kiinnittyminen, läpäisy ja pudokkuuden ehkäisy –hankkeessa kehitettiin Kohdaten ja kohdentaen toimintamalli.

Hankeaika 10/18-12/20, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Vamos 2. aste opintoihin kiinnittyminen, läpäisy ja pudokkuuden ehkäisy-hankkeen toteuttajat

iVAMOS!
Diakonissalaitos

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Rohkeasti
ihmisen arvosta

iVAMOS!
Diakonissalaitos

Kohdaten & kohdentaen!

Vaikuttavaa toimintaa oikea-aikaisesti
ehkäisemään pudokkuutta ja
tukemaan opintoihin kiinnittymistä.

Toimintamalli tarjoaa 2. asteen ammatillisten oppilaitosten käyttöön opiskelijalähtöisiä ja vaikuttavia keinoja, joita voidaan hyödyntää pudokkuutta ehkäisevien toimenpiteiden suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja seurannassa.

Toimintamalli perustuu järjestelmälliseen tiedonkeruuseen ja toimenpiteiden vaikutusten arviointiin. Se koostuu kolmesta osa-alueesta:

- 1) valmentavasta työotteesta,
- 2) tiedolla johtamisesta ja
- 3) pudokkuutta ehkäisevästä toimintakulttuurista.

Toimintamallin avulla oppilaitokset kykenevät entistä paremmin tukemaan opiskelijoita suorittamaan opintonsa päätökseen ja siirtymään kohti työelämää tai jatko-opintoja sekä saattamaan jo pudonneita opiskelijoita takaisin opintojen pariin.

Opiskelijan saama hyöty:

Opiskelijan tarpeisiin reagoidaan varhaisessa vaiheessa ja hän saa tarvitsemaansa yksilöllistä tukea. Tämä parantaa opiskelijoiden hyvinvointia ja vaikuttaa opintojen etenemiseen myönteisesti sekä edistää siirtymistä jatkolle.

Oppilaitoksen saama hyöty:

Mallin toimenpiteet parantavat oppilaitoksen pudokkuutta ehkäisevien toimien kustannusvaikuttavuutta. Malli auttaa kohdentamaan vaikuttavia tukkeita siinä vaiheessa, kun niistä on eniten hyötyä.

Onnistuessaan tukkeilnot, kuten yksilö- ja ryhmävalmennus, maksavat investointina itsensä takaisin, kun opiskelijat suorittavat tutkintonsa loppuun ja siirtyvät elämässä eteenpäin. Kun kustannusvaikutukset arvioidaan, se kannustaa panostamaan toimiviksi todettuihin ja vaikuttaviin tukkeiloihin.

Esimerkki 1 yksilövalmennuksesta: Akuuttiapua ja uudelleen kiinnittymisen tukea

KOHDERYHMÄ <i>Kenelle?</i>	TOTEUTTAJAT <i>Kuka/Ketkä?</i>	TEEMAT <i>Mitä?</i>	MENETELMÄT <i>Miten?</i>
<p>Akuuttia, lyhytaikaista tukea tarvitsevat opiskelijat – palvelutarpeen arviointi ja välitön reagointi</p> <p>Opiskelijat, jotka harkitsevat opintojen väliaikaista keskeyttämistä tai opintojen lopettamista</p> <p>Väliaikaiselta keskeytykseltä palaavat opiskelijat – uudelleen kiinnittymisen tuki</p>	<p>Omaopettaja & opinto-ohjaaja: ohjaavat opiskelijoita valmennukseen</p> <p>Hankkeessa valmennusta toteuttanut työntekijä: Kartoittaa opiskelijan palvelutarpeen ja tarjoaa yksilövalmennusta sekä jatko-ohjaa tarvittavan tuen piiriin/kokoaa tukiverkoston</p>	<p>Hyvinvointi ja toimintakyky Itsetunto ja mielenterveys Talousasiat ja etuudet Asuntoasiat Työelämässä tapahtuvaan oppimiseen valmistautuminen Motivaatio ja tavoitteet Vahvuuksien ja voimavarojen tunnistaminen Asioidenhoito</p>	<p>Yksilökeskustelut 3X10D-elämäntilannemittari 4W – neljän tuulen integroidun varhaisen tunnistamisen työväline Mielipaikkaharjoitukset Tietoisuustaidot To Do -listat Omat tavoitteet Vahvuuskortit Käytännön asiointiapu Tukipalveluihin saattaminen ja jalkautuminen Monialainen verkostotyö</p>
<p>Toteutustapa: Oppilaitoksen tukipalveluiden saumakohtiin sijoitettu tukimuoto, joka toimintana sijoittuu pedagogisen tuen ja opiskelijahuollon rajapintaan</p>			

Esimerkki 3 ryhmävalmennuksesta: Oppilaitoksen rakenteisiin integroitu ryhmävalmennus

KOHDERYHMÄ <i>Kenelle?</i>	TOTEUTTAJAT <i>Kuka/Ketkä?</i>	TEEMAT <i>Mitä?</i>	MENETELMÄT <i>Miten?</i>
<p>Opinnoissa etenemättömät opiskelijat, Opiskelijat, joilla vaara jäädä tutkinnon suorittamiseen kesken</p>	<p>Vastuopettaja Hankkeen valmentaja/ valmennusta toteuttava hankkeen työntekijä Opinto-ohjaaja Kuraattori Koulupsykologi</p>	<p>Oma hyvinvointi Itsetunto ja mielenterveys Talousasiat Työelämässä oppimiseen valmistautuminen Rästitehtävien loppuun saattaminen Vertaisuuden tukeminen Päihdetietous Unitietous</p>	<p>Yksilökeskustelut Ryhmäkeskustelut/ yhteisöllisyys Vierasluennoitsijat Yritysvierailut 3X10D-elämäntilannemittari Voimavara- ja ratkaisukeskeiset menetelmät (mielenterveyden käsi (Mieli ry.), SWOT-analyysi, Oppimistaidot) Tietoisuustaidot 1-2osp opetus- ja urasuunnitteluvalmiudet (nykyiset tutkinnonkriteerit)/ opiskelu- ja työelämävalmiudet 1-3osp (tutkinnonkriteerit siirtymäajalla)</p>
<p>Toteutustapa: Opinnollistettu 2 viikon kokonaisuus</p>			

Oppilaitoksen interventiomallin vaikutusten todentaminen vaatii kolmen eri näkökulman määrittelyä

Kustannusvaikuttavuuden mallintaminen

Intervention kustannukset oppilaitokselle

Miten interventiolle kohdistuvat kustannukset määritellään?

Minkälaisia vaikutuksia pudokkuutta ennaltaehkäisevillä interventioilla on?

Mitä vaikutuksia interventioilla on ja miten niitä voidaan mitata?

&

Mikä on interventio osuus opiskelijan suoriutumisesta?

Miten ja missä määrin voidaan olettaa, että vaikutukset ovat seurausta interventioista?

=

**Kustannus-
vaikuttavuus**

Ota malli käyttöön

1. Kartoita oppilaitoksen tilanne erojen, määräaikaisten keskeytysten, suoritettujen tutkintojen ja tutkinnonosien sekä suoritettujen osaamispisteiden osalta.
2. Selvitä erojen ja keskeyttämisten taustalla olevat opiskelijoiden taustatekijät ja herätteet. Jos joitain tietoja ei ole saatavilla, paranna seurantajärjestelmää.
3. Aseta tavoite pudokkuuden vähentämiseksi ja varaa toiminnalle resurssit.
4. Käynnistä keskustelu oppilaitoksessa, millaista toimintakulttuurin muutosta tavoitteen saavuttaminen edellyttää → käynnistä toimenpiteet.
5. Suunnittele ja muotoile interventio heille, joilla riski pudota opintojen ulkopuolelle on kasvanut.
6. Huomioi, miten oppilaitoksen muut tukitoimet voivat tukea intervention onnistumista.
7. Määrittele interventiolle systemaattinen seuranta ja johtamisrakenne.
8. Analysoi intervention onnistumista systemaattisesti ja kehitä sitä.
9. Analysoi intervention kustannusvaikuttavuutta investointi- ja rahoitusnäkökulmista.
10. Aloita alusta.

Miksi malli kannattaa ottaa käyttöön?

Hankkeen tuloksia

- **Hankkeeseen osallistuneita opiskelijoita valmistui hankkeen aikana**
- **Saadun seurantadatan perusteella saatiin 80 % opiskelijan pudokkuus ehkäistyä**
- **Uusia toimintamalleja oppilaitoksiin**
- **Asteittainen toimintakulttuurin muutos**
- **Kustannusvaikuttavuuden analyysimalli**

**Vamos on toteuttanut hankkeessa
Nordic Healthcare Group Oy:n kanssa pudokkuutta
ehkäisevien interventioiden kustannusvaikuttavuuden
arviointia tukevan analyysimallin.**

Ota yhteyttä ja kysy lisää!

LISÄTIETOA JA YHTEYSTIEDOT
WWW.HDL.FI/VAMOS/

